

ქართული ენის ფუნქციურ-სტრუქტურული სისტემის
უნივერსალურ დამოკიდებულებათა ანალიზი

სოფიო მილაძე

*ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებათა და
ხელოვნების ფაკულტეტზე ლინგვისტიკის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების
მოთხოვნის შესაბამისად*

პროგრამა: გამოყენებითი ენათმეცნიერება

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ირინა ლობჯანიძე, დოქტორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი 2022

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ წინამდებარე ნაშრომი წარმოადგენს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ წარმოადგენს პლაგიატს, არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების გათვალისწინებით.

სოფიო მილაძე
2022 წელი

მადლობა

მადლობას ვუხდით ჩემს ხელმძღვანელს, ირინა ლობჯანიძეს, ნაშრომზე მუშაობის პროცესში გამოჩენილი უდიდესი ყურადღებისა და დახმარებისთვის.

მადლობას ვუხდით დედას, სწავლის პროცესში მაქსიმალური ხელშეწყობისა და თანადგომისათვის.

აბსტრაქტი

წინამდებარე ნაშრომი ქართული ენის ფუნქციურ-სტრუქტურული სისტემის ანალიზს წარმოადგენს უნივერსალურ დამოკიდებულებათა ჩარჩოს ფარგლებში. კვლევა განხორციელდა ქართული ენის კორპუსიდან ამოღებული მარტივი წინადადებების სინტაქსური ხეების კონსტრუირების საფუძველზე.

კვლევის მიზანია ქართული ენის მარტივ წინადადებათა სინტაქსური ანალიზი უნივერსალური გრამატიკის კრილში. ნაშრომში სინტაქსური ხეები აიგო პლატფორმა PALMYRA-ს გამოყენებით. ამისათვის წინასწარ დამუშავდა კვლევაზე ორიენტირებული CoNLL-U ფორმატისა და კონფიგურაციის ფაილები. კვლევის შედეგად გამოვლინდა, რომ ქართული ენის მარტივი წინადადებების უნივერსალურ დამოკიდებულებათა სისტემაში წარმოდგენა შესაძლებელია CoNLL-U ფაილში შესიტყვებათა სწორად განსაზღვრის გზით. შედარებით დეტალური ანალიზი კი შესაძლებელია ქართული ენის სისტემისათვის დამახასიათებელი სპეციფიკაციების კონფიგურაციის ფაილში წინასწარ გაწერის გზით.

საძიებო სიტყვები: ფუნქციურ-სტრუქტურული ანალიზი, კონფიგურაციის ფაილი, ანოტირება, უნივერსალური დამოკიდებულებები, უნივერსალური გრამატიკა, ქართული ენა, CoNLL-U ფორმატი.

Abstract

The present work aims at analyzing the functional-structural system of the Georgian language in the context of the Universal Dependencies Framework. The research relies on the construction of syntactic trees for the simple sentences taken from the Georgian Language Corpus (GLC).

The goal of the research is to provide syntactic analysis of the simple sentences of Georgian language in the context of the Universal Grammar. The syntactic trees were constructed by means of PALMYRA platform. Research-oriented CoNLL-U format and configuration files were pre-processed for this purpose. As a result of the research, it was revealed that simple sentences of Georgian language can be represented in the system of universal dependencies by correctly defining the phrase boundaries in the CoNLL-U file. Also, the detailed analysis of Georgian sentences is possible by pre-writing the specifications of the Georgian language system in the configuration file.

Key Words: Functional-structural analysis, Configuration File, Annotation, Universal Dependencies, Universal Grammar, Georgian Language, CoNLL-U format.